

ANJA SIMONSEN: Tahriib – Journeys into the Unknown. An Ethnography of Uncertainty in Migration. Cham: Palgrave Macmillan 2023. 228 sider. ISSN 2662-2602.

En flok unge kvinder tager til vandet for at køle af i eftermiddagsheden. De er alene på stranden og bader i havet. Fire af dem tøvende, den femte begejstret og afslappet, mens hun viser de andre, hvordan man flyder i vandet. Tilbage på strandbredden får de øje på to andre kvinder, der målbevidst træner langdistancesvømning. Stranden ligger ved byen Berbera på Somalilands kyst ved Adenbugten. Den svømmevante kvinde er antropolog Anja Simonsen i selskab med fire somaliske veninder, mens de to svømmende kvinder forbereder sig på højrisikomigration mod Europa, hvor svømmefærdigheder øger muligheden for at komme over Middelhavet i live.

Scenen er at finde i Simonsens gribende og velskrevne bog *Tahriib – Journeys into the Unknown. An Ethnography of Uncertainty in Migration*, der undersøger unge somalieres irregulære migration mod Europa, kaldet *tahriib* på somalisk. Med fokus på opfattelser, praksisser og positioner af og i forhold til *tahriib* har Simonsen fulgt en række unge mænd og kvinder gennem 11 måneders etnografisk feltarbejde i Somaliland, Grækenland, Tyrkiet og Italien. Resultatet er en fin og indsigtfuld analyse af, hvordan migration, forestillinger om fremtiden, håb og drømme udvikler sig over tid og sted. En stor del af bogen er baseret på Simonsens ph.d.-afhandling fra 2017, men bogen er opdateret helt indtil trykkesøjlet i 2023 med den seneste politiske og teoretiske udvikling – og de menneskeskæbner, som hun i nogle tilfælde har fulgt siden 2010. Simonsen er selv til stede i teksten som etnograf med reflekteret blik for de uligheder som feltarbejdet udstiller og udfolder sig under: hvordan forskellige levevilkår skaber rammer for at være ung mand eller kvinde, som vil andet og mere med deres liv end de umiddelbart kan lokalt – og hvor migration er en (forestillet) genvej til dette andet liv.

Tahriib indeholder ni kapitler, der alle (med undtagelse af introduktionen og konklusionen) indledes med et somalisk ordsprog oversat til engelsk. Det skaber rammen og fungerer samtidig som et poetisk og respektfuldt nik til den rige somaliske mundtlige tradition. Tre overordnede teoretiske og analytiske tematikker er centrale i bogen med migration og mobilitet som gennemgående rød tråd: fremtid, håb og returnmigration. Disse behandles løbende og indsigtfuldt gennem kapitlerne, hvor teori og etnografiske skildringer fra de forskellige sites bindes sammen i analysen af social død, håb, usikkerhed og usikker information, tempi og temporalitet *en route*, betydningen og håndteringen af biometrisk identifikation samt hjem og hjemkomster.

En af de måske vigtigste pointer i bogen er, at tahriib handler om at bruge sin tid bedst muligt. Det betyder for eksempel, at det i de unges øjne kan være mere nyttigt at bruge tid på at forberede migration ved at søge og sammenligne information end at tage et fysisk hårdt og/eller lavlønsarbejde. Hvis man altså har muligheden for at lade være – for økonomiske og familiemæssige resurser er også med til at forme, hvem der drømmer om og kan realisere tahriib. Hvor offentlige og politiske debatter ofte skildrer irregulær migration som et udtryk for desperation eller uvidenhed, vender de unge somaliere altså billedet om. Ja, der kan være desperation i form af manglende lokale muligheder og uvidenhed om, hvad rejsen egentlig kan indebære af udfordringer, lidelser og risici. Pointen er, at migrationen handler om at række aktivt ud efter fremtiden.

Ligeledes analyserer Simonsen de unges håb og migrationspraksisser som et udtryk for at undgå såkaldt social død, forstået som manglende muligheder for at drømme om – og realisere – et meningsfuldt liv. At kunne forsørge sin familie og opleve fremgang og fremskridt er en vigtig del af en sådan meningsfuldhed, som for mange somaliske unge forekommer bedst at kunne blive realiseret i Europa, mens Somaliland – som et patriarkalsk samfund, hvor ældre mænd dominerer, og med høj ungdomsarbejdsløshed – fremstår som stillestående og med få muligheder for unge mennesker. En vigtig pointe er imidlertid, at Europa ikke nødvendigvis er endestationen, men en mellem- og genvej til at opnå muligheder og kvalifikationer, der kan omsættes til et fremtidigt meningsfuldt liv i Somaliland.

Tahriib forstået som at ville gribe livet, søge en meningsfuld fremtid og passe på sin familie er universelt relaterbart, som Simonsen skriver i konklusionen. Det er ikke et specifikt somalisk fænomen, men vil være genkendeligt for mange, også os med rødbedefarvede pas, ligesom det er en vigtig pointe i migrationsforskning fra andre dele af verden. Det sagt er udbredt mobilitet og villighed til at flytte sig fremtrædende elementer i narrativer i somalisk kultur og nomadisme. Lykken er to fødder – *calaf waa labo cagood* – som Simonsen indleder kapitel 2 med. Men som denne bog i den grad også viser, er adgang til sikker og legal migration ikke universel, men ulige fordelt. Måderne, hvorpå de unge somaliere migrerer, de risici, de bliver udsat for undervejs, inklusive tortur og død, samt risikoen for at strande – social død – i Europa eller andre steder uden at kunne komme videre, er indlejret i EU's migrationsregime med militariserede grænser, asyllejre og biometrisk identifikation, som Simonsen grundigt og indsigtfuldt analyserer.

Tahriib er en meget velskrevet og læseværdig bog og et vigtigt bidrag til litteraturen. Den anskueliggør, hvorfor og hvordan unge mennesker begiver sig ud på tahriib – at det er meningsgivende for dem trods de åbenlyse og velkendte

risikofaktorer. Her er hverken romantisering eller løftede pegefingre, men etnografisk sensibilitet i kombination med analytisk nysgerrighed og et teoretisk velfunderet analytisk blik. *Tahriib* fortjener med andre ord at blive læst bredt af flere grunde: Det er både en fremragende etnografi og en virkelig god indføring i teoretiske diskussioner af nogle af de store spørgsmål om migration, håb og fremtidsdrømme, som bliver ved med at være aktuelle i en ulig verden.

Nauja Kleist
Seniorforsker
Dansk Institut for Internationale Studier